

Mida tähendab pakendil olev seemnesegu koostis?

Seemnesegu valikul tuleb pöörata tähelepanu järgmistele indikaatoritele:

► **Karjamaa raiheina** (ingl *perennial ryegrass*, lad *Lolium perenne*) osakaal segus iseloomustab muru talvekindlust, kestvust. Segud, kus seda liiki on üle 20%, annavad talveõrna ja lühiajalise muru. Karjamaa raiheina eeltoodust suu-rem osakaal on õigustatud ainult spordimurude ja vana muru pealtparandamiseks mõeldud seemnesegudes.

► **Aasnurmiku** (ingl *bluegrass*, lad *Poa pratensis*) osakaalust sõltub muru tallatavus. Tavalistes universaalmuru segudes peaks see olema 30–40%, spordimurudes vähemalt 40%.

► **Punase aruheina** (ingl *red fescue* ja lad *Festuca rubra*) ning **lamba-aruheina** (ingl *sheep fescue*, lad *Festuca ovina*) osakaal näitab muru varjutaluvust ja põuakindlust. Mida rohkem on neid liike segus, seda paremini muru varju ja põuda talub. Samas tuleb pidada meeles, et kumbki neist kahest liigist ei püsi tugevalt tallatavas murus. Seetõttu on võimalik nende osakaalu järgi hinnata ka muru tallatavust.

► **Enne muru külvamist tasuks läbi mõelda ka see, kas ja kuhu soovitakse aias paigaldada kastmissüsteemid.**

Allikas: OÜ Eesti Murud

Foto: Andras Kralla

le juhtida. Muruplatsi keskkohalt peab jääma kõrgem kui servades.

Mullaalune pind peab olema kindlasti vett läbilaskev. Kui on tegemist saviste muldadega, peaks rajama 5 cm paksuse liivakihi. Seisev vesi on muru surm! Muru rajamiseks piisab 20–25 cm pakusest mullakihist.

Kui maapind on läbi kaevatud ja tasandatud, tuleks see üle rehitseada ja rullida. Rulli ühe muruplatsi rajamiseks osta ei ole otstarbekas, selle saab ka laenata. Tihendades nähtavale tulevad lohud peaks rehaga tasandama ja uuesti üle rullima. Kui murupinna äärde on plaanis rajada sillutist, peaks mullapind sillutisest 1 cm võrra madalam olema, siis saab ka muru ääre ühtlaselt ära niita.

Pinnas on õigesti tihendatud, kui sellele astudes jääb umbes sentimeetrisügavune jälg. Sügavama jälje puhul on vaja edasi rullida, kui aga jälg on väiksem, on liiga palju rullitud ja pinda on vaja rehaga

kobestada. Enne külvamist peaks murupinna veel sõelutud komposti või täisväetisega üle puistama.

Sobiv muruseeme

Muruseemned jagunevad laias laastus neljaks: ilu-, koduaia-, spordi- ja varjumuru. Ilumuru on silmale ilus vaadata, kuid ei talu tallamist. Kõige levinum valik on koduaiamuru. Kui kodus on jooksulembeseid lapsi ja koeri, tuleks valida vastupidav spordimuru. Varjulisse kohta külvatakse varjumuru.

Saadaval on veel palli-, lusti, eliit-, kiir-, põua- ja kalmumuru. Lustimuru kasutatakse universaalmuruna koduümbruses, mänguväljakutel, haljasaladel, pallimuru külvatakse spordi- ja mänguväljakutele. Eliitmuru on kõrgema dekoratiivsuseastmega universaalmuru, mis sobib nii haljasaladele kui ka koduümbrusesse. Kiirmuru võimaldab kiiresti rajada uut muru või kohendada vana, sobib ideaalselt ajutise

muru rajamiseks. Kalmumuru rajatakse peamiselt surnuaedadesse või suurte puude alla. Põuamuru saab kasvata ka ekstreemselt kuivades tingimustes, avatud maastikel, teepervedel.

Muruseemne valikul peaks veel läbi mõtlema, kui tihti muru niita tahetakse, kas seemnes olev ristik ja sellega kaasnevad mesilased teid aias häiriks või mitte, kui palju murul käiakse, kas seal liigub vaid teie enda pere või mängivad seal tihti ka naabrilapsed. Tähelepanu tuleks pöörata ka mulla niiskusele, päikese ja varju olemasolule.

Muruseemne kilohinnad jäävad vahemikku 50–100 krooni, sõltudes tootjast ja muruliigist.

Muruseemne külvamine

Enne seemnete külvi juurde asumist tasub seemned kottist mõnda suuremasse anumasse välja valada ja läbi segada. Muruseeme külvatakse õige tihedusega, et saada tugev ja ühtlane pind. Liiga

tiheda külvi korral ei arene seemnest tugevat puhmikut (juurtel ja lehestikul pole ruumi kasvada), vähese külvi puhul kasvab plats enne umbrohtu kui muruga kattub. Üldjuhul arvestatakse 2–3 kg seemneid 100 m² peale.

Kõige ühtlasema tulemuse saab külvates spetsiaalse külvimasinaga. Kellel sellist aga käepärast pole, saab hakkama ka käsitsi. Külviks valitakse tuulevaikne ilm. Ühtlasema tulemuse saamiseks jaotatakse seemned kaheks: üks osa külvatakse liikudes piki muru, teine osa ristisuunas liikudes.

Pärast külvi rehitsetakse seemned õrnalt mulla pealmisse kihti ja rullitakse kogu pind üle. Kindlasti tuleks pinnas pärast külvi korralikult kasta. Voolikust vett lastes võib juga seemned ühte kohta uhtuda, mistõttu tuleks kasutada vihmuit. Pidevat kastmist tuleks paari-kolme nädala jooksul jätkata. Muru idaneb umbes kaks nädalat.

Evelin Rikma